

Előfizetési árak:
egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési penzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

A tanév végén.

A helybeli iskolákban javában folynak a vizsgák, bizonyoságot szolgáltatván egy évi tanítási eredményről.

Néhány nap múlva bezárulnak az iskolák kapui, megkezdődik a szünidő, hogy a növendékek új erőt gyűjthessenek a jövő évi tanulásra és a tanítók üdülést szerezhessenek egy évi fáradtság után. Erre ugy a növendékeknek, mint a tanítóknak szükségük van, mert a szellemi munka csak akkor válik hasznossá, ha a lelket egy ideig pihentetjük.

Csodáljuk, hogy a helybeli iskolák, — a polgári leányiskola kivételével, — oly titokban tartják vizsgálataikat és ezekről sem a közönséget, sem a sajtót, sem a tanügybarátokat nem értesítették, pedig mindenütt a hol civilizált népek laknak a közönséget a vizsgák sorrendjéről falragaszok, a lapok vagy egyéb meghívók útján értesítik. Csupán Ujpesten mellőzik a közönséget, mintegy ignorálva mindazokat, a kik az iskolák iránt érdeklődni merészelnék.

A közönségnek ily módon való mellőzése és a sarokba állítása nem fog ugyan Ujpest békéjén csorbát ütni, de annyit elvár minden intelligens polgára e községnek, hogy ily nyilvános és mindnyájukat közelebbről érintő fontos dologról értesítve legyen.

Akarmily okból titkolják is az iskolák vezetői a vizsgák megtartását, vagy akarmilyen okból vannak is kényszerítve az iskolák a vizsgákat suttymban megtartani, mi ezt a titkolódzást nem helyeselhetjük és e miatt, fájdalom, az iskolák vezetőit el kell itelnünk, mert bár elég szomorú, de tudjuk az egész évben csak egy alkalom van — most a vizsgák alkalmával — hogy a közönség figyelmét a tanügy iránt felebbresszék és viszont az iskolák beleletébe bepillantást engedjenek és ime ezen egy alkalommal is elmulasztják azt, vagyis nem nyújtanak hozzá alkalmat és módot, sőt hidegen elutasítják.

Hanem mi is hisszük és reméljük, hogy ezt a hibát vagy mulasztást az iskolák vezetői a jövőben nem fogják elkövetni és a helyett, hogy a közönséget az iskolától elidegenítenek, inkább azon lesznek — a mint ezt az iskola érdeke meg is kívánja — hogy a közönséget az iskolával minél jobb harmóniába hozzák.

Ezen megjegyzésünket előre bocsátva a közönség véleményét véve alapul, iskoláinknak az évi működéséről a következőket jelenthetjük.

Első sorban a polgári leányiskoláról kell megemlékeznünk, a mely ugy a mi, mint a közönség véleménye szerint első helyen áll. A pontos, szigorú és tapintatos vezetés, tantestületének kiváló buzgalma az intézetet oly szellemi magaslatra emelte, hogy nemcsak a főváros hasonló intézeteivel veszi fel a versenyt, hanem az ország hasonló intézetei között az első helyet vívta ki magának.

Nagy látogatottsága, a növendékek pontos iskolai látogatása, szorgalma és előmenetele azt bizonyítja, hogy ambíció, pontosság és gondos felügyelet uralkodik az intézetben.

Ezt nem csak mi, hanem a legfelsőbb iskolai hatóság, a közoktatásügyi miniszterium is elismeri, a mennyiben nem sajnálja az intézettől az anyagi áldozatot és díszes e célnak teljesen megfelelő épületet emel. A négy osztályú iskolát most szeptemberben női ipariskolával bővíti ki a miniszterium, csak hogy az intézet tovább haladhasson szép útján és nemes törekvéseit minél jobban érvényesíthesse. Azt hisszük ez legszebb elismerése egy intézetnek.

A polgári fiúiskola ifjú intézet, melynek vezetősége és tantestülete mindent elkövet hogy az intézetet felvirágoztassa, csak hogy ez intézetnek még a kezdet nehezségeivel kell küzdenie.

Felszerelése hiányos és ez nagyban hátráltatja a tanulási előmenetelt, habár a tanárok e tekintetben sokat fáradoznak, hogy szorgalmuk által a hiányos felszerelés dacára is szép sikereket érjenek. Ez intézettől sok növendéket elvonnak a fővárosi iskolák és előre látható dolog az, hogy addig a míg az intézet nem lesz hat osztályúra kibővítvé ugy, hogy egyes pályákra képesíthessen, a szülők inkább a fővárosi iskolákba fogják küldeni gyermekeiket, a hol tanulmányaikat megszakítás nélkül befejezhetik.

Ezért az iskola vezetőségének oda kellene hatni, hogy az iskolát vagy hat osztályúra, vagy kereskedelmi iskolával kibővítsék, hogy a növendékeknek alkalma legyen az intézetből kilépve maguknak életpályát szerezni.

Az elemi iskolák sok kívánni valót hagynak hátra. Már magában véve az a körülmény is, hogy az elemi iskoláknak nem állanak elég tágas osztályok rendelkezésükre, nagy hátrányára van a sikeres tanításnak.

Azután nagy hátrányára van az ügynek az, hogy az iskolák vezetésében nincs meg az egyöntetűség. Be kell vallanunk, hogy a helyett, hogy az iskolák szelleme az igazgatóság szétválasztása által nagyobb magaslatra emelkedett volna, inkább visszaesést kell konstataálnunk. Sokkal egyöntetűbb és precízebb vezetés alatt állottak az iskolák akkor, a mikor egy igazgató vezette, mert egynemely igazgató, tantestülete körében nem tudja felelősséget és tekintélyt érvényre emelni, ezt pedig sokan kihasználják és nagyon könnyen veszik hivatásukat.

Az iskolák vezetőinek tul kollegiálitása sokszor az iskola és a tanítás sikerének hátrányára válik.

A főhiba pedig akkor történt, a mikor az igazgatókat kineveztek, a mikor is több figyelemmel kellett volna lenni a szerzett érdemekre, mint a protekcióra. Így mellőztek kiváló erőket, a kik Ujpesten sok érdemeket szereztek, az ujpesti viszonyokkal ismerősök és kineveztek olyan igazgatót a ki alig szolgált egy nagyobb iskolához.

Nem csekély befolyással van az elemi iskolákra az a körülmény is, hogy a gondnokság csekély száma miatt az elemi iskolák ellenőrzésben nem részesülnek. A gondnokság a legjobb akarat mellett sem győződhet meg a tanítás helyes menetéről, a tanítók előme-

neteléről, pedig éppen az elemi iskolákat kell szigorú ellenőrzésben részesíteni, mert itt kapja a gyermek az alapot és ha az alap lesz elhibázva, tönkre van téve a gyermek egész tanulmánya és ezt a hibát csak kiváló eszű gyermekek képesek kiheverni.

Ezért egész komolyan figyelmeztetjük az iskolai hatóságot, hogy az elemi iskolák ügyét rendezze, változtasson a mostani viszonyokon, ha másképp nem lehet, akkor áthelyezessel, mert a középiskolák nagyon panaszkodnak, hogy az elemi iskola olyan anyagot szolgáltat, a minővel csak nehezen és nagy fáradtsággal boldogulhatnak.

Ujpest minden tekintetben fejlődik, fejlődés ennélfogva szükséges, hogy legfontosabb ügye — a tanügy is, — de különösen az elemi iskolák szervezete biztosabb és eredményesebb alapra fektetessenek.

Képviselőtestületi gyűlés.

Penteken képviselőtestületi gyűlés volt, a melyen a múlt gyűlésről lemaradt tárgyakat rövid idő alatt minden nagyobb vita nélkül simán letárgyalták.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

1. Előjárásági előterjesztés az Árpád-utnak a törvényhatóságtól való átvétele tárgyában. Tudvalevőleg az Árpád-utnak ki nem követt része a vármegyeé, de az a közlekedési igényeknek meg nem felel, dacára annak, hogy arra a vármegye évenként 6-7000 frtot költ.

Az előjárásági szeretné azt községi kezelésbe vetetni és kiköveztetni, ha a vármegye évenként 50 éven keresztül 10000 frt fenntartási költséget ad. A képviselőtestület magáévá tette ezt a javaslatot és a Zsoldos János főjegyző által felolvasott idevonatkozó felterjesztést elfogadta. A felterjesztésben ki van tüntelve, hogy Ujpest utadó címén máris 12000 frtot meghaladó összeget fizet a vármegyének, tehát ez a kérdés méltányos annál inkább, mert az utadó évről-évre ezekkel emelkedik.

Az ut pedig kritikán alóli s különösen a nyílt árkok a közegészségre károsak. Ezt az ajánlatot a vármegye elfogadhatja annál inkább, mert ha az ő fennhatósága alóli a község kikerül — a minthogy rövid néhány év alatt ugyis a fővároshoz esatoltatunk — ebbeli fizetési kötelezettsége ugyis megszűnik.

2. Előjárásági előterjesztés az adóhivatal felállítására tárgyában.

Hogy adóhivatalra szükség van, azt mi már sokszor hangoztattuk, de azt most az előjárásági számszerűleg is kimutatta, mert a közvetett adók itt meghaladják évenként az 1.200.000 frtot, a rendes adó is felrög mintegy félmillió frtra s így lesz az új adóhivatalnak elég dotga, ha annak felállítását a pénzügyminiszter engedélyezi.

A miniszterhez e tárgyban intézendő és felolvasott kérvényt a képviselőtestület magáévá tette.

3. Előjárásági előterjesztés a mezőrendőri törvény értelmében alkotandó szabályrendelet iránt; elfogadtatott, minthogy azonban Ujpesten mezőgazdaság nincs, végrehajtására a sor sohasem kerül.

4. A piacszabályrendelet ügye.

Ujpesten ma már nagy piacza van, a helypenzektől eredő jövedelem a községnek egyik jövedelmi forrása, a melyet berletbe szokott kiadni. Minthogy azonban a vármegye által még 1880-ban megállapított helypenz

díjak a mai viszonyoknak meg nem felelők és az elárulások is a mostani szabályzat szerint sok visszaélést lehetnek kitéve: ezen szabályzat megváltoztatása tehát feltétlenül szükséges. Az előjáróság készített egy ilyen szabályrendelet szervezettel, a melyet a képviselőtestületnek bemutat azzal, hogy az elfogadás végett a vármegyéhez terjesszessék fel. Az előjáróság javaslata elfogadtatott.

5. Előjárósági jelentés a revjog bérbeadásáról. Tudomásul vetetett.

6. Bizottsági jelentés a budapest-ujpest-rákospalotai villamosvasut által elfoglalt és közsegi magántulajdonát képező területek megváltása tárgyában.

Ezen vasut úgy az István-terén mint a temetőnél is olyan területeket foglalt el, a melyek a közsegi tulajdonát képezik, olyanokat pedig, a melyek nem közterületek, ezekért a közseget kárpótolni kell. A képviselőtestület a bizottság javaslata alapján az István-terén elfoglalt terület $\square$ ölet 60 forintban, a temetőnél, minthogy azok sírboltoknak voltak szánva 40 forintban állapította meg.

7. Bizottsági előterjesztés az aszfaltmakadámburkolatnak próbaképen való alkalmazása tárgyában. Elhatározták, hogy próbaképen a Komény Gusztáv-utca és Beresényi-utca uttestét aszfaltmakadám burkolattalják s ha a próba bevalik, akkor több utcában is fogják azt alkalmazni.

8. Bizottsági előterjesztés a csatornahálózatnak köztekintetből való összekötése tárgyában. Elfogadták a javaslatot a jövő évi költségvetés terhére.

9. Több utca hazatulajdonosainak kerelme aszfaltjárda iránt.

A kerelme elfogadásával elhatározottat, hogy a Károlyi-, Corvin-, Templom-, Lőrincz-, Beniczky-, Attila-, Dobo-utczák és az István-ter aszfaltjárdaival láttassanak el.

10. A budapesti közúti vasúttársaság kerelme a Baross-utczában fekvő 6000 $\square$ öles telkeknek házhelyekre való felosztása tárgyában.

A telekfelosztást csak úgy engedélyezik, ha 15 méteres utcát és piaci ezelőkre 600 $\square$ öi nagyságú terület ad a közsegenek a közlekedésre alkalmas állapotban.

A következő apróbb jelentőségű tárgyakat hamar végzett a közgyűlés. Szuhaj Istvánné telkének kettéosztását engedélyezték. Matzék Károly azon kerelmét, hogy az István-utczai kocsikakó járdáját hagyják meg, szépségtől szempontból elutasították. Végül tárgyalták Friedman Ámin önmálló indítványát a villamosvasutnak a vízűig való kiterjesztése iránt. Az ez irányban való lépések megfételére az előjáróságot felhatalmazták.

Ezek után a gyűlés 5 órakor véget ért.

Telefon hirmondó Ujpesten és Rákospalotán.

A haladás utján Ujpest és Rákospalota nemsokára ismét egy óriási lépést fog előre tenni. Nem kevesebbről van szó ugyanis, mint annak kieszközöléséről, hogy a *Telefon Hirmondó*, a világ egyetlen beszélő újságját kiterjeszessék hozzánk is, s ezzel egy újabb erős összekötő kapcsolatot létesítsünk a szomszéd székesfővárossal. Az a rohamos, mondhatni amerikaias fejlődés, a melylyel a két közsegi utóbbi években előbbi elmaradottságából kiemelkedve, igyekszik méltóvá lenni arra, hogy majd nem szerves része legyen a nagy magyar metropolisznak, ebben a tényben is hatalmasan nyilvánulna. A villamos vasut és a telefonhálózat után a *Hirmondó* volna a harmadik korszakos vívmánya az elektrotechnikának, a melyek áldásaiban a két közsegi is részesülne.

Nagy horderejű és sok tekintetben bámulatra gerjesztő találmány ez a *Telefon Hirmondó*. *Robida és Bellamy* irtak fantasztikus regényekben valami olyan csodáról, a mely muzsikál és felolvasásokat tart az előfizetőnek, a kinek a szobájába ennek a drótfait bevezetik. De ezek az igazán élénk fantáziával megáldott írók is csak a XX. század regényének hitték e csoda megvalósítását. S íme, Budapest, Magyarország fővárosában akad egy magyar ember *Edison* méltó tanítványa, *Puskás Tivadár*, a ki még a XIX. században megvalósította ezt a csodát. Alig egy pár esztendeje, hogy Puskás emberei a beszélő újság első sodronyait kifeszítették a fő-

város utcáin s ma már csaknem minden uralmas lakásának falán ott függ a *Hirmondó* ket kagylója és az előfizetők száma meghaladja a 6000-et. A budapesti közsegi pedig, a melynek valóságos elszűkölése lett annyira megszokta a *Telefon Hirmondó* mintha a telefon hangmegosztásának elve mindig ismeretes lett volna.

A vállalat intézői látván ezt az igazán messés sikert, elérkezettnek vélik az időt arra, hogy a *Hirmondó* országossá tegyék, vagyis vezetékeiket kiterjeszessék az egész országra. Kísérleteket is tettek erre vonatkozólag az általi telefon-vonal felhasználásával Aradon és Szegeden s a kísérletek nyívesen beváltak. Bebizonyult, hogy az eszme megvalósítható. A kísérletek sikere után csakhamar megerkezett az állami engedély és most már befejezett tény a hálózat kiterjesztése. A kiterjesztés természetesen a főváros környékén veszi kezdetét. *Nekünk most oda kell törekelnünk, hogy első sorban Ujpest és Rákospalota kapják meg a beszélő újságot*, a melynek hogy milyen nagyok az előnyei azt talán felesleges is bővebben hangsúlyoznunk, mert közsegeink értelmisége magától is rájött arra, hogy e közhasznú vállalat anyagi hasznát és értelmi fellendülését fogja előmozdítani.

Tény az, hogy gyakran egyesek, vagy vállalatok nagy veszteségei kerülhetők el az által, hogy az ország minden részében egyszerre kap hiteles értesülést mindenki. Általános ismeretes dolog, hogy Ujpesten és Rákospalotán csak nagyobb czégek, vagy egyes spekulánsok kapnak Budapestről üzleti, főleg tőzsdéi ügyekben távirati értesítéseket. A jól értesült spekulánsok azután igyekeznek a közönséget kihasználni. Az sem ritka eset, hogy üzletembereink budapesti megbízottjuk spekulációjának esnek áldozatul. Ezeket a bajokat mind orvosolja a *Telefon-Hirmondó*.

Ennek segélyével egy időben és pedig a távirati utnát is sokkal gyorsabban értesülnek a budapestiek, ujpestiek és rákospalotaiak mindarról, a mi az üzlet, a kereskedelem körébe vág, legyen az termény, érték, vagy vállalat, a melynek részvényei a budapesti, esetleg külföldi tőzsdéken jegyeztek.

És mennyi új szórakozásban lesz részünk ezáltal. Mi mindent fog a *Hirmondó* sodronya magával hozni Ujpestre és Rákospalotára. Napról napra pontosan megállapított napirend szerint beosztott hasznos és érdekes hírekkel, este pedig operabázi előadásokkal.

Igen, az ország egyetlen da műszínháza, a budapesti operaház, ez időtől kezdve decentralizálódik. De nemcsak a klasszikus operazene, hanem esztől-esztől a népszínház könnyed operettjeit is elhozzák a *Hirmondó* vezetékei s e két színház premierjeit mi is ugyanakkor fogjuk élvezni, amikor Budapest, Színházi előadásokon kívül meg *katonazenében, cigánymuzsikában* és egyszer-mászor *házi hangversenyekben* is gyönyörködhetünk majd az utóbbiakon a főváros első művésznői művészei és írói közvetlenül a *Hirmondó* hallgatói számára enekelnek, zenélnek, vagy legújabb műveiket olvassák fel.

Mindezeket az előnyöket nagy mértékben fogja észrevehetővé tenni a *riadójel*. Sok kísérletezés után a *Hirmondó* muzsikai osztályának sikerült kitalálni egy olyan jelzőkészüléket, a mivel a szerkesztőség figyelmeztetheti a publikumot egy-egy nagyobb fontosságú eseményre, a miről éppen akkor ad hírt a beszélő újság. Szükség volt ez azért, mert a közönség nem ülhet szakadatlanul a *Telefon-Hirmondó* kagylójánál s így talán éppen azt mulasztaná el a nap történetéből, ami a legfontosabb. A *riadójel* használja fel a vállalat a *pontos idő* jelzésére is. Reggel 9. órában 12 és este 7 órakor megszólal a *riadójel* és hangja és lízedmásodpercnyi pontossággal tudatja a meteorológiai intézet által megállapított időpontot. Ez az intézkedés elejét fogja venni annak a régi miszeriának, hogy az órák mindenütt máskep és pontatlanul járnak.

Hasznos ez szórakoztató tehát egyaránt a *Telefon Hirmondó*, a miről — úgy hisszük — nemsokára lesz alkalma meggyőződni Ujpest közönségének.

Hogy ez az alkalom minél előbb elérkezék, arra nézve csak az szükséges, hogy Ujpestről és Rákospalotáról kelő számú előfizető jelentkezék, a miha meglőrténik, a vállalat azonnal megteszi a hálózat kivezetését célzó intézkedéseket. Ismerjük Ujpest és Rákospalota intelligens közönséget, tudjuk, hogy

lelkesezik minden szépért és jóért, ezért bizunk benne, hogy rövid idő múlva itt is fogjuk hallani a csodás kis kagylókon át pontos zónaidő 7 óra, az opera előadás kezdete.

Előjegyezni lehet Ujpesten és Rákospalotán Ladányi Emilnél váci-u 8. és Diofa-u. 12.

Az előjegyzési teendőket a vállalat Ladányi Emil urat bizva meg Ő gyűjti azoknak neveit, a kik a *Telefon-Hirmondó* be fogják lakásukba vezetetni.

Mily véleménynyel van a közönség az iránt, hogy az első fiuosztályokban nők tanítanak?

Lapunk múlt számában fenti cím alatt kérdést intéztünk olvasóközönségünkhöz. Ezt azért tettük, hogy az intéző köröknek tudomására adhassuk a közönségnek e tárgyban véleményét, melyet mint hisszük figyelembe is fognak venni. Erre vonatkozólag közöljük egész terjedelmében a hozzánk beküldött leveleket.

I.

Tekintetes szerkesztőség!

Arra vonatkozólag, hogy az első fiuosztályban nők tanítanak nem vagyok az intéző körökkel egy véleménynyel. Harom fiannal tapasztaltam, hogy az első osztály tananyagát tulajdonképen a második osztályban kellett megtanulniok. Hogy miért történt ez így, azt ez alkalommal nem akarom tárgyalni, de azt kijelentem, hogy ha meg egy fiam volna, kit iskolába kellene járattani, az első osztályt magánaton taníttatnám. Kiváló tisztelettel
Egy apa.

II.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az olyan első fiuosztályok iránt, a melyekben nők tanítanak nem viseltem bizalommal, sőt azt merem állítani, hogy ha az iskolai hatóság olyan tapasztalatokat szerzett volna e tésen mint én a fiannal, akkor az első fiuosztályokba is feleltanéroket alkalmazna. Egy nő nem arra hivatott, hogy 70—80 fiut tanítson. E l gyenge szervezete és nagy hajlama az idegességhez nem engedi. Sokkal türelmelenőbb a férfial, pedig az első osztályban a türelmesseg ott egyik főköteke a tanítónak, mert különben nem tud leereszkedni a gyermek szelleméhez, akaratahoz, szóval természetéhez, ami a fiugyermekneknel egészen más, mint a szelid es otthon is más nevelésben részesült leány-gyermekneknel. Azután a fiugyermek szelleme sokkal szabadabb, mintsem hogy ezt egy nő kormányozni képes lenne. A fiugyermek sokkal ellenszegülőbb mint a leány-gyermek és ezért egy nő sikeres eredményt elérni a legjobb akarat mellett sem képes.

T-hat én határozottan ellene vagyok annak, hogy az első fiuosztályokban nők tanítsanak. Üdvözlettel:
Egy gondos anya.

III.

Tekintetes szerkesztő ur!

Múlt számában felvetett kérdésével igen aktuális ügyet pendített meg. Szamitalan panaszt hallottam már arról, hogy az első fiuosztályokban nőket osztanak be tanításra, sőt magam is nagyon szomorú tapasztalatokat szereztem e tésen. Fiam egyik helybeli első osztályban járt, persze őt is egy nő tanította.

Fiam nem győzte eléggé dicsérni, hogy milyen szép a nagysága. Egész nap a kis tükröt tartja a kezében es folyton igazítja haját, szalagjait stb. A virágcsokor nem marad el kebléről es alig tud jarni a néhez selyemruhába, mely ékesen fel van díszítve szalagokkal es gyöngyökkel. A keztyűt egész nap nem veszi le kezéről — mert azt mondta fiam — hogy a nagysága nem akarja a kezét bepiszkítani a kretával, vagy ha netalan veltlen valami gyermekhez er, a gyermek ruhájától. No most képzelem azt a tanítást, a mikor a tanítónő magát egész nap cizcomázza, keztyűben tanítja az irtást es kerüli a gyermekeket, hogy be ne piszkítsa magát.

Pedig az első osztályban okvetlen szükséges, hogy a tanítónő a gyermekek közt legyen, azoknak minden vonást, minden betűt megmutasson, mert bizony ügyetlen még azon gyermek, a ki első évben jár iskolába. Így nem volt csoda, hogy az első osztály tananyagára azért, hogy fiam valamit tanuljon magam voltam kénytelen megtanítani. Azota hallani sem akarok arról, hogy az első fiuosztályokban nők tanítsanak.

Szíves üdvözlettel.

— x. — y.

IV.

Kedves szerkesztő ur!

Hogy az első fiuosztályokban nők tanítanak nem lehet egészen elítélni, mert annak a gyermeknek, a ki először van távol a szülői háztól, jól esik, ha az iskolában egy anyabélyettést lát, csak hogy erre a nemes hivatásra keves pelda mutatkozik.

Az első osztályokban legtöbbször fiatal leányokat osztanak be, ezek pedig nem találják meg az utat a gyermek szívéhez. Egy fiatal tanítónőnek az esze másutt jár nem a gyermek-tanításon, s egy érdekes apró hirdetés több szórakoztatást nyújt neki, mint a farsztó és pajkos fiukkal való babrálás. Eddig keves pelda volt reá még, hogy egy első fiuosztályban működött nő jobb eredményt lett volna képes elérni. Bizzuk a fiukat forri, a leányokat nőtanítókra. Különös tisztelettel

Egy tapasztalt anya.

Ezekből látjuk, hogy az általános vélemény oda irányul, hogy az első fiuosztályokban férfiakat kell beosztani s reméljük az intéző körök a tanügy javára ugyanis fognak cselekedni.

Heti tájékoztató.

Junius hó.

13. vasárnap. *Paul Antal*, II. Lajos bajor kir. a starnbergi főbani leli halálát 1886.

14. hétfő. *Fazul*, I. Napoleon győzelme Marengonál 1800.

15. kedd. *Vida*, Szász Károly költő, ref. püspök szül. Nagy-Enyeden 1829.

16. szerda. *R Ferencz*, A janicárok kiirtása Konstantinápolyban 1826. A polg. leányiskola evzáró ünnepélye d. e. 9 órakor.

17. csütörtök. *Urnapja*, A francia parlament nemzeti gyűlése nyilvánítja magát 1789.

18. péntek. *Marcel*, Wellington győzelme I. Napoleon fölött Waterloon 1815.

19. szombat. *Johanna*, Miksa mexikói császár agyonlövésére 1867-ben.

HIREK.

— Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kuzarítását a bizottság befogadta s munkáját e hó 10-én a vármegyei állandó választmányának betérjesztette. Összeíratott 1972 választó.

— A polgári leányiskola rajz- és kézimunkakiállítására, mely mint minden évben az idén is igen érdekes, e hó 16-ig (d. e. 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig) megtekinthető.

— Az upesti polg. leányiskola evzáró ünnepély műsora: 1. »Vörösmarty-Egressy.« Szózat. Kardal. Énekli az ifj. dalkör. 2. »Is-ten.« Irta: Rudnyanszky Gyula. Szavalja Szilvay Mariska IV. oszt. növendék. 3. Schumann: »Völknek csak kis madár.« Műdal. Énekli Hartmann Aranka és Brandenburg Bianka IV. oszt. növ. 4. »Virágrege.« Irta: Tompa Mihály. Szavalja Krapp Irén IV. osztályu növendék. 5. Meyerbeer: »Hölgyek enekkara.« a Hugenottákból. Kardal. Énekli az ifj. dalkör. 6. »Die Sprüche der Bäume.« Irta: Anastasius Grün. Szavalja Vuskits Ilona IV. oszt. növ. 7. »A esodaorvos.« Irta: C-sengeri Gusztáv. Szavalja Klein Arabella IV. oszt. növ. 8. Canon: »Kardal.« Énekli az ifj. dalkör. 9. »Nous-somme sept.« Szavalja Ruth Janka IV. osztályu növendék. 10. »Csendes éjjel.« népdal. Énekli Hunyady Ilona IV. oszt. növ. Kiserik Sidó Etel és Kager Stefania III. oszt. növ. 11. »A második asszony.« Irta: György Vilmos. Szavalja L'rinezy Aranka IV. oszt. növ. 12. Jókay-Hazslinszky: »Kiraly-Hym-nusz.« Kardal. Énekli az ifj. dalkör. 13. »Buc-suszó.« Irta és mondja Mady Vilma IV. oszt. növ. 14. »Igazgató evzáró jelentése.« 15. »Üdvözlő. Rákoczy induló.« Kardal. Énekli az ifj. dalkör.

— Uj iparhatósági biztos. Mady Lajos ev. ref. lelkész engedve a minden oldalról nyilvánuló óhajnak, az Ivanka Pál főszolgabíró által felajánlott iparhatósági biztosai állást elfogadta s ebbeli működését a héten kezdi meg.

— Helyiségfelavatás. Az upesti Casino f. hó 16-án Deák-utcai új helyiségét ünnepélyesen felavatja. Ez alkalommal a casinói tagok sorából kikerült műkedvelő zenekar is bemutatja magát, azonkívül Berényiné-Hazafy

Hermin asszony »Mignon«-ból a Titania áriát énekli. Csepcsányi Sárka pedig zongorázni fog az eddigi megállapodások szerint Gounod »Faust«-jából és Chopin egy nehéz (h moll) mazurkáját. Gönczy Pál ur enekel. A zenekiséretet Erkel Gyula tanár ur volt szíves elvállalni. Ha Jupiter Pluvius nem okosodik s a levegő is enyhül, pompás nyári mulatságra van kilátás.

— Az upesti önkéntes tűzoltók nyári táncmulatsága f. hó 5-én éjjel kedvező időjárás mellett folyt le. Nem tudjuk a rendezőseget okoljuk-e vagy Ujpest közönségének közönyének tudjuk-e be ezt a körülményt, hogy Ujpest jobb elemei látóvételükkel tüntettek. Míg Rákospalota község részéről csaknem az egész előjáróság ott volt, addig Ujpest község még a tízedessel sem képviseltette magát. Sajnos, hogy Ujpesten a tűzoltói intézmény iránt csak akkor érdeklődnek, a mikor tűz van, akkor is szidják, ócsárolják a tűzoltóságot, arra azonban nem gondolnak, hogy a mikor tűzoltó-szerek beszerzéséről van szó, törekvésükben istápolnak őket, holott szerek nélkül tűzet oltani nem lehet. Miskülönb a mulatság a sikerültebbek közé sorozható.

— Utcakövezés és kő át nem vétel. Ujpest község az idén eszközözendő 3 utca kövezéséhez szükséges kockaköszállítására Roheim Náthannal kötötte meg a szerződést s nevezett vállalkozó a köszállítását a napokban már meg is kezdte. Egy kis bibi van azonban a dolgban, amennyiben a szállított kő nem felel meg a szerződésben előírt követelményeknek és méreteknek. Ez okból a kir. államépítészeti hivatal kiküldöttje a községi előjáróság és az utépítés ügyében a képviselőtestület által kiküldött bizottság tagjai s a községi menők az érkezett köveket megvizsgálván, ki-mondották, hogy az át nem vehető. Ez ugyan a szállítóra nevezte a nagyobb baj, de a községre nevezte sem lehet kellemes, mert általa a kövezési munkálatok szenvednek kesedelmet.

— A piac. Tudvalevő, hogy a községi előjáróság a múlt hónapban akként intézkedett, hogy a templomteri piacról a kocsikat ki- és így a kocsiról való elárusítást megtiltotta, oda terelven azokat a szenateri piacra. Mady Lajos ev. ref. lelkész interpellációja következtében a községi képviselőtestület oda intézkedett, hogy a régi állapot ideiglenesen visszahelyezzessek vagyis megengedte, hogy a kocsik a szenateri piacról visszaterhesse- nek a templomteri piacra. A mikor az előjáróság a kocsikat a szenateri piacra utalta, az ottani környékbeli lakosság küldöttséget menesztett a községi biróhoz, melynek tagjai mosolygó és meglegedett arccal jelen- tek meg a biró előtt és az előjáróság böles és mellányos intézkedéseért köszönetüket fejezték ki. Ugyanez a küldöttség tiszteigelt az elmult héten is a biró és a főjegyző előtt, csak hogy az arczok ezúttal kevesebbé voltak mosolygók és meglegedettek; ellenkezőleg, a harag, az elégedetlenség ült ki homlokukra. Gligoresku Agost minisferi tisztviselő vállalkozott arra, hogy a szenater környékbeli lakosság vizsatazóságot tolmácsolja.

Élesen fakadt ki az újabb rendelkezés ellen. Szemére hanyta a birónak, hogy ők türelemmel nézik, mennyi aldozatot hoz a község az Árpád-utón és annak emez oldalán élő lakoságnak s ők mindenből ki van- nak zárva, meg a piacznak részben való oda terelést is irigylük bírák! »Nekik mindent és nekünk semmit!« zört ki Gligorescu elke- seredetlen. Ugy a községi biró mint a fő- jegyző azzal nyugtallak meg a küldöttséget, hogy a piac rendezése ügyében kiküldött bizottság a kérdést bizonyára mindenkinek meglegedésére mellányosan fogja megol- dani. A bizottság tegnap délután össze is ült értekezletre, de lapunk zártáig határozatot még nem hoztak. Azt hisszük egyelőre tanul- mány tárgyává tessük az ügyet s csak aztán készítik el javaslatukat.

— Jótekonyczeli műkedvelői színi előadás. Mint a próbák után ítélni lehet már előre el- aruljuk, hogy az egyik szereplő úgy fog jár- szani jövő szombaton junius hó 19-en a Colos- seumban Lörinczy Sándor által rendezendő táncvizsgálommal egyekötött jótekonyczeli műkedvelői színelőadás-ban mint hajdanában a híres »Rachel«, ki épp oly fiatal korában lé- pelt a színpadra s mi szenvedélyes, lángoló érzes keblében volt azt mind bele varázsolta

a nézők szívébe. Különb már volt szeren- csénk a leendő művésznőhöz, már mi nd első éves növendék jelét adta, hogy egykoron ma- gának hirnevet fog kivívni, akkor: »Elektrát« adta, mind másodeves növendéktől hallottuk »Jehovát« szavalni, néhány héttel ezelőtt mint 3-ad éves és végzett növendéktől pedig láttuk a nemzeti színházban »Eszter« szere- pében a Czfira nyomoruság című színműben vizsgáznai, és így fokozó érdeklődéssel várjuk a »Vasgyáros« előadást, hogy szemlélhessük a nagy reményekre jogosított Thália papnőjét.

— Sport. Az alagi pünkösdi löversenyek kevesebb számú közönséget vonzottak ki a versenytérre a rendesnél, aminek oka a ver- senyek érdektelenségében keresendő. Két-há- rom lónál egy-egy versenyben alig futott több. Érdekes versenynap volt a csütörtöki, ugyanis itt eset meg először, hogy urlovas versenyben futóval disqualifikáltak. Az utolsó verseny- ben Mr. Gold Szent-István díj jelöltje *King- Amphion* Brookeval nyergeben másodiknak érkezett be, de óvást emeltek ellene kereszté- zés és nekilovaglás miatt s a versenybiróság helyet is adott az óvásnak. E napon aratta fiatal urlovasunk Gömörly is első győzelmét, szép quotát juttatva keves számú híveinek. A mai versenyekre elég jól ütöttek ki a nevezések.

— A szorgalom jutalma. Kántor Nándor upesti tanuló, ki a deakteri ág. ev. gimnázi- umban a legszebb eredménnyel tette le az ereltségi vizsgát, a Bojari Vigyázó Sándor-fele ösztöndíjban részesült.

— Pályázat lakatosmunkákra. A Rákos- palotán építendő róm. kath. templomnál szük- séges lakatosmunkákra nyilvános pályázat hirdetteték. A pályázatra vonatkozó feltételek Rákospalotán főt 89. sz. alatt megtudhatók, a hol az ajánlatok is junius hó 29-áig benyuj- tandók. Ajánljuk iparosaink figyelmébe.

Med. Dr. Guth Samu

fülörvos

Part-utca I. sz. (Heidrich-ház.)

Ujpesten rendel fülbetegeknek: Kedden, csütörtökön és szombaton dél- előtt 1/2 12 - 1-ig.

Egy nagy jégszekerény

bármilyen kereskedőnek al- kalmas olcsón eladó

Krámer Márkusnál

Árpád- és Erzsébet-utca sarok.

Váradi J. és Fia

fényképész

Ujpest, Árpád-ut 39-dik szám.

Ajánlja új eredeti különlegességu levél- bélyeg fényképeit kiváló kitogaszolhat- lan kiállításban.

A saját fénykép levélbélyeg módjára van enyvezve és köi üllnygatva.

Igen alkalmas ajandéknak, emlékek s üzleti ajánlólevelekre.

A fényképek árai következők:

10 darab	---	---	1.-
25 >	---	---	2.-
50 >	---	---	3.50
100 >	---	---	6.-
500 >	---	---	25.-
1000 >	---	---	40.-

A megrendelés a beküldött fénykép után pontosan szállíttatik.

A fénykép sértetlenül visszaadatik.

A fényképek valódiak s nem színnyoma- tuak.

ÁRPÁDFÖLD

Gyönyörű kirándulóhely. Naponta hangverseny, fényes kivilágítás.

Vasárnap június 13-án és csütörtök 17-én

Nagy hangverseny.

Tüzijáték, serpentin, confetti, léghajófelszállás bengáli tüzrel, tréfás tombola 200 nyeregyenyvel, főnyeregyeny egy remontoir óra lánczczal.

Naponta nagy hangverseny. Szabad bemenet.

Vasárnap június hó 20-án első felépte a hirneves magyar Blondin kötél-tánczosnak, szabad bemenettel.

Naponta friss halászlé, jó magyar konyha, eredeti magyar borok, Dréher-sör.

Közlekedés a fővárosból: A közuti villamoson vagy a helyi hajón az újpesti állomásig, onnan a kettős hidon át, vagy pedig a szt.-endrei h. é. vasuton az Aquincumig, onnan a Duna felé haladva 5 percnyi séta után Árpádföldre érünk.

Eladó telkek.

Az „Újpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladóok.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten *szerdán délután 3-5 óra* közt a bank helyiségében Újpest, Árpád ut 3. szám.